

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina in cene:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za tretje leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnina se plačevati naprej. Na naročnino se priložne naročnine za upravo ne obračunajo.

Tabakarnah v Trstu se prodajajo poštne razne številke po 6 stotink (3 ovč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 ovč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravljalstvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin pri c. št. 3, 11. nadst.

odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Brezobzirnost Madjarov. Potreba odpora.

IX.

Da izvedemo torej zaključek iz vsega, kar smo govorili dosedaj! Zaključek se kar usiljuje sam in je upravn usodno jednostaven. Ta zaključek je: zadnji čas bi bil, ker ura ednajsta je že odbila, da se naša polovica monarhije postavi po robu, da stori konec stanju, nečastnemu in pogubnemu, ko je kakor žoga v rokah šovinističnih, nasilnih in do požrečnosti sebičnih Madjarov. Kajti nečastno je, da je ta polovica popolnoma obnemogla ozirom na vnanjo politiko monarhije, vzlic kričečemu dejstvu, da nosi ravno ona ogromni del stroškov za to politiko. Ne pozabimo, da je razmerje med prispevki obeh polovic za skupne stvari 70:30; in ne pozabimo, da je ravno v teh »skupnih stvareh« obsežno ono, česar vnanja politika zahteva od skupne monarhije.

A tudi gospodarski pogubno je to dosedanje stanje, ki se je razvilo iz političnega nadvladovanja Madjarov nad vso monarhijo, kakor smo nepobito dokazali v teh člankih.

Skratni čas je torej, da pride odpor, ki poruši to stanje in ustvari razmerje, ki bo odgovarjalo načelu pravičnosti, to je: da bo delež na moči in vplivu odgovarjal bremenom in dolžnostim obeh polovic. Več še, nego Nemei in Italijani, moramo mi Slovani — izvzemši morda Poljake, katere bi mogli postaviti v vrsto omenjenih dveh gospodovskih narodnosti — misliti na odpor proti madjarski brezobzirnosti. Kajti razmerje, kakor je nastalo po ustvarjenju duvalizma, ne duši nas Slovanov le politični in gospodarski, ampak nas ubija tudi narodno, ker so pod vplivom tega razmerja dogodki v naši monarhiji dozorili tako usodno: na stečaj so se odprla vrata evoluciji v narodu nemškem, ki nas stavlja pred vprašanje — življenja, eksistence!

Potreba odpora je torej nujna, in je pereča kakor da nam tla gorijo pod nogami. Najprvo in najnujnejše vprašanje pa je sedaj: od kje naj pride odpor? Kje naj se porodi inicijativa in razvije akcija, ki nas reši iz pogubne odvisnosti od Madjarov in s tem, posredno, iz vazalskega razmerja do Nemčije? Kakor je usodno to vprašanje, tako jednostaven je odgovor. Ker sta obe polovici vladani po konstitucionalnem načelu, ker imamo tu in tam parlamentarno življenje, odpor proti madjarski brezobzirnosti bi moral biti le konstitucionalnim putem, potem parlamenta na Dunaju. V to pa bi trebalo, da

se razmere v tem parlamentu konsolidirajo, da bi se stranke poravnale vsaj v toliko, kolikor je potrebno za tak skupen in jednoten odpor. Jednotnemu, kombiniranemu, po enem in istem cilju stremečemu pritisku vseh strank v parlamentu ogerskem bi se moral postaviti v protitežje istotako jednoten in po zlozmem cilju stremeč odpor v avstrijskem parlamentu.

Tu pa imamo pred seboj daljše usodno vprašanje: je-li misliti na tak odpor v dunajski zbornici? Odgovor je kratek: — ne! Tu je tista mrtva točka, preko katere ne moremo. Zakaj? Tudi to je jasno, naravno. Treba le misliti na namene, ki so vodili naše Nemce, ko so sklepali duvalizem, ko so pomagali razsekati monarhijo! Treba le misliti na fenomenalno hinavstvo, ki so je bili tedaj uprizorili Nemei. Na videz, da so mogli briljirati v svitu neke v resnici ne obstoječe svobodomiselnosti, so ustvarili temeljne zakone na podlagi načela enakosti in enakopravnosti vseh narodov; v isti hip pa so sklenili z Madjari pakt, ki naj v naši polovici Nemcem zagotovi nadvlado in ki prepereči to, kar so oni sami zajamčili v temeljnih zakonih, in onemogoči, da bi nemške narodnosti prišle do pravice in enakosti. In dosegli so namen v polni meri, kakor kaže prekmurci položaj, v katerem se nahajamo mi sedaj. Si-li pa kdo res domišlja, da današnjih Nemcev ne vodijo isti grdi nagibi, ki so vodili Nemce od leta 1867? Je-li res kdo v tej veri, da bi se Nemei hoteli odpovedati tedanji požrečnosti, radi katere so izvršili zločin na monarhiji? Je-li si kdo res domišlja, da bi Nemei hoteli izpodkopati podlago, na kateri sloni njihovo gospodstvo v tej polovici: da bi hoteli porušiti tisti madjarski vpliv, ki jim omogoča, da so danes narod privilegiranecev? Kdor si tako domišlja, ta je moral prespati dogodke zadnjih dob, dogodke, ki pričajo, da so zli instinkti od leta 1867 v naših Nemcih ne le ostali isti, ampak so še narastli do neizmernosti. In ti Nemei so mogočen faktor v avstrijskem parlamentu. Ali po pravici, ali po krivici, to je za naše vprašanje irelevantno in nam je računati z dejstvom, da so mogočen faktor, in da, dokler Nemei ne privolijo v energičen odpor proti brezobzirnosti Madjarov, ostane tak odpor jednostavno stvar, — na katero ni misliti. Ne pravimo pa s tem, da naši Nemei ljubijo Madjare. Nasprotno. Oni bi nemudoma nastopili z najodločnejšim odporom in bi prestopili več nego v energično: v brutalno ofenzivo proti Madjarom, ako bi jim Slovani storili samo to malo ljubav, da bi abdicirali kakor narodne individualnosti!!

Na to pa seveda zopet ni misliti, pa naj je položeno avstrijskih Slovanov še tako prekerno! Tako daleč vendar niso še stvari, da bi mislili na samomor. Dokler pa ostaja položaj tak, da Nemei kopljejo grob Slovanom, a ti poslednji mislijo na življenje, in dokler bodo imeli Nemei tako moč v parlamentu, kakor jo faktično imajo, bi bilo blazno misliti na jednoten odpor proti pretenzijam Madjarov, da niti ne govorimo o visokih vplivih, ki nočejo takega odpora — ni dan pogoj za skupen energičen odpor! V bližnji bodočnosti bomo sicer čuli mnogo energičnih besed, ki bi mogle vzbuditi misel o vzbudivši se samozavesti, ali do odločnega dejanja ne pride in mi smo globoko prepričani, da gospodarsko razmerje, ozirom nerazmerje v razdeljenju politične moči med obema polovicama ostane dosedanje, da torej ostane madjarsko nadvladovanje tudi v prihodnje — kakor je bilo dosedaj. . . .

Stvar je torej taka, da bi se udajali praznim iluzijam, ako bi se naenjali temeljitega preobrata. Madjarsko pretežje ostane, dokler ostane duvalizem! Iz te premise pa izhaja za nas posledica, da bi morali Slovani začeti energičen boj proti duvalizmu samemu in tudi v ta namen posvečati veliko večjo pažnjo v nastopanju v delegacijah, nego se je to godilo do sedaj!

O tem morda dalje o drugi priliki. Za sedaj zaključujemo ta cikel, ker se nam kopiči drugo gradivo.

Nekoliko odgovora.

(Iz učit. krogov na Goriškem.)

Ako bi bil vedel, ali le slutil, da vzbudé moji dopisi tolik odmev in da nakopljejo toliko neopravičenih napadov ne le na glavo dopisnikovo, ampak še bolj neopravičeno na »Edinost«, ki si je stekla že mnogokatero zaslugu ravno zbog stališča, na katero se je postavila ozirom na naše domače razmere; ako bi bil vedel vse to, ne bi bil poslal svojih dopisov v svet, kajti preprija, potrebnega in še več nepotrebnega, je že itak preveč med nami Slovenci — posebno na Goriškem.

Bog mi je priča, da nisem imel namena dregniti v sršenovo gnezdo! Namen mojim glasovom je bil jedino le, da opozorim na resnični položaj učiteljskega na Goriškem. In sicer: v prvem dopisu položaj nasproti deželni zboru, v drugem pa

med učiteljskim samim. O kakem zlobnem namenu ni bilo niti govora.

Tolažilno za dopisnika in v čast »Edinosti« pa je dejstvo, da vse napadanje niti ni skušalo dokazati, da so po dopisniku »Edinosti« navedena dejstva neresnična.

Nisem imel namena spuščati se v polemiko, ko vidim, da ob sedanjih razmerah v nas Slovenceh stvarni razlogi tako malo vplivajo. Da pa uredništvo »Edinosti« ne bo mislilo, da mi je navstali vihar zaprl sapo, prosim zopet nekoliko prostora, da zavrnem vsaj glavne napade. Kar se dostaje mojega prvega dopisa o deželni zboru, ne spregovorim več besede, kajti »Soča« ni niti poskusila na moj dopis odgovor reagirati v stvarnem pogledu.

Na članek »Dopolnjeno je« je odgovorila »Soča« tako, kakor da bi hotela norčevati se, kajti trdi, da se je dopisnik »Edinosti« zjokal nad razmerami učiteljskega. Da, res je, razmeresotake, da je vredno zjokati se nad njimi, ako bi to kaj pomagalo. Ali ni žalostno, da je učiteljsvo tako razcepljeno, da je prišlo med dva mlinska kamena t. j. med obe bojujoči se stranki na Goriškem, kjer slede napadi za napadi v vseh naših listih? Mi učitelji pač vemo sami najbolje, da taki odnosi zamorejo škodovati našemu stanju.

Sedanje žalostne razmere med učiteljskim, pa ne le da niso po volji dopisniku »Edinosti«, ampak tudi ne gospodi naprednjakom. To je fakt, katerega ni možno utajiti. Kako bi se dalo pomagati do zboljšanja razmer, o tem bo govorilo učiteljsvo na svojih zborovanjih, ko bo dovolj občutilo nasledke takega stanja. Ako moji dopisi pripomorejo do tega, dosežen bo njih edini namen, ker drugega niso imeli. Kakor kaže, niso bili zastoj. Tudi dopisnik bo zadovoljno s peresom in z besedo pomagal do ugodneje rešitve. Žalibog, da se je tako zavozilo, da ne bo lahko delo to: popraviti, kar se je pokvarilo in zamudilo.

V tej točki pa se strinjamo s »Sočo«: da bi bilo to vprašanje reševati v okvirju društev, a ne po javnosti. Drugo vprašanje pa je, ali je to mogoče, ko so strasti tako razvnete, kakor se je javno pokazalo na zborovanju učiteljskega društva za goriški okraj v Gorici dne 2. oktobra t. l.?

Tudi mi stavimo jedno jednako vprašanje: Ali bi ne bilo bolj umestno in za Slovence na Goriškem

P O D L I S T E K

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Istotako lepo se je razvijal Edvard in se razvil v krepkega mladeniča. Postave krepke in čvrste je bil tudi bistrega duha in blage naravi in dobrega srca. A imel je jedno strast — strast do lova. A baš po tej strasti se je še posebno omilil staremu Rodrigu. Stari je smatral Edvarda svojim sinom in najtopleja želja mu je bila, da se tudi Edvard posveti njegovemu poklicu. In ta želja se mu je tudi spopolnila. Mladenič je kmalu poznal gojzd prek in prek in kmalu se je mogel prištevati najspretnjšim lovecem. Pa še jedno ljubezen je nosil v sebi — ljubezen do knjige. V svojih svobodnih urah — ako ni bil v gojzdu — je rad prelistoval vsakovrstne knjige in si je s čitanjem množil znanje, širil duševno obzorje in bistril um. Čas počitka in krepila pa mu je bil, ko se je mogel razgovarjati z Lavro, ali pa je je čital

iz knjig ter pripovedoval o tem, kar je videl ali doživel v gojzdu.

Njemu je bilo tedaj kakih devetnajst, Lavri pa sedemnajst let. In kako lepa sta bila oba! Mnogokateri mladenič iz soseščine je zavidal Edvarda in si želel na njegovo mesto v — bližino Lavre. Kaj bi bil dal, da bi se bil mogel tako zaupno, tako intimno pogovarjati z njim, kakor se je mogel Edvard! A mnogokatero dekle je zavidalo Lavro! Ona dva pa, v tihi sreči in zadovoljnosti svoji, nista nič opazila od vsega tega. In morda se nista niti zavedala svoje sreče. Saj človeška narava je že taka, da se visoke cene zadovoljnosti in sreče zaveda v polni meri šele le potem, ko — je nima več! A ko sta bila ločena po vsakodnevem opravilu svojem, pa sta se veselila večera, ki ju je združeval. Morda se niti ona sama nista zavedala, kako je med njima; morda si sama nista še znala prav tolažiti svojega medsebojnega razmerja; morda še sama nista znala prav razločevati, da si nista več le brat in sestra, prijatelj in prijateljica. . . . Počasi, zavratno, tihotapski se razvija čut ljubezni v

prsih mladeniča in v deviškem srečju deklice. Tudi Edvard in Lavra sta bila v prvih fazah tega blaženstva deviške in mladeniške dobe. . .

Stari Rodrigo pa je bil pameten, razsoden in izkušen mož. Dobro je opazil, kaj se godi in razvija v obeh bitjih, kateri je objemal z vso ljubeznijo svojo. In on ni hotel motiti te tihe, čiste in nedolžne sreče mladih sreč. Še več: tudi v njegovem sreču se je vzbujal nekaj kakor želja, da bi vez ljubezni te dve bitji spojila — do groba. O Edvardu je bil uverjen, da postane sposoben, delaven, značajan mož. Ravno takim rokam bi najraje poveril srečo in usodo svoje mlajenke. Istotako ni dvomil o Lavri, da postane soproga z vsemi svojstvi, ki morejo mozu prirediti dom sreče, dom zadovoljstva.

In stari Rodrigo je sanjal dalje svoje sanje: Če bo Edvard le še par let tako zvesto opravljal svojo službo, prepričan sem, da mu grof poveri moje mesto. Mene že teži breme let in skoro se mi bo umakniti. Ako si torej moja otroka podata roki v večno zvezo, nadejati se mi je prijaznega večera življenja svojega v tihi prijetnosti rodbin-

skega življenja. Ah, z mirnim srcem in brez-pogojnim zaupanjem bi izročil Edvardu svojo Lavro. Saj vem in ne dvomim, da sta v polni meri vredna eden drugega. . .

Tako je Rodrigo sanjal svoje — oh, toli prijetne mu sanje. Ali na tihem in le sebi. Mladima ni nič razodel, s kakimi načrti se mu bavita um in — srce. O, stari Rodrigo je bil moder mož! On je hotel dalje opazovati in nastopiti še le potem, ko bo gotov, da ima trda tla pod nogami. Prepričati se je hotel, da-li je to, kar se plete med njima, resnično v globini sre korenite in neminljivo čutstvo, ali pa je morda le živobarvna in tudi opojno dehteča cvetka, ki pa veneva že po kratkem času pisanega življenja, da je ni več ni krasote barv, ni opojnega vonja. . .

Ali tudi ona dva, da-si sta že trgala cvetke po livadah prve in čiste ljubezni, da-si jima je že spajalo srei veliko čutstvo se svojimi drobnimi zlatimi nitimi — tudi ona dva si nista še govorila ni besede o tem. . .

(Pride še.)

bolj koristno in bolj častno, ako bi se bili naši poslanci med seboj v klubovik sejah zlasali in prepir poravnali, nego pa da se koljejo v javnosti v veliko veselje našim sodeželanom — druge narodnosti? Odgovor pa je koj pri rokah: ni bilo mogoče — ne tu ne tam.

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 28. oktobra 1901

O položaju. Zopet »krizja« — če se smemo tako izraziti. Take ministerske krize sicer ni, da bi jo človek — tako rekoč — lahko z roko prijel, ali nekaj visi v zraku, ki vznjaja misel, da mehanizem v kabinetu ne funkcionira prav. Pred par dnevi smo bili — tako zatrjuje vsaj vsi dunajski listi — tikom pred pravo resnično krizo. Samo se ne ve prav: ali je imelo pasti ministerstvo, ali pa parlament?!

Ker jedni pravijo, da je bil gospod Körber odločen podati svojo demisijo, drugi pa, da je mislil zopet razpustiti parlament in zopet apelirati na volilce. To poslednje domnevanje se nam ne zdi prav verjetno, kajti čeudežev ne sme priškovati tudi g. Körber in čeudež bi bil, ako bi isti volilec v tako kratki dobi volili povsem drugačen parlament. Tako pričakovanje je psihologično povsem neutemeljeno. Pokorni sluge dra. Körberja pravijo sicer, da volilec hočejo, da parlament deluje. Bo že tako, mi nočemo oporekati. Ali naše prepričanje je vendar, da bi isti volilec ne izvolil zbornice, ki bi bila bistveno različna od prejšnje in ki bi prinesla jamstvo, da je doba nenormalnih razmer zaključena definitivno.

No, gospod Körber se je izvelel z muko iz afere, stranke so odnehale, tako, da mu ne treba še odstopati in ne izpuščati parlamenta. Ali komaj je izvršil to volilno akcijo, že je ministerska kriza zopet tu. In sedaj v bolj konkretni obliki, če tudi le parcijalna. Ministru Rezeku da ni več obstanka v kabinetu in da se resno pripravlja na odhod. Tako vsaj trde češki listi v povsem konkretni obliki. Po »Narodnih listih« posnemamo, da je razmerje med Čehi in drom. Körberjem precej napeto. Gospod Rezek je sicer uradnik in ni strankarski zastopnik v kabinetu, ali ob napetosti med Čehi in Körberjem, tudi med poslednjim in Rezekom ne morejo biti ravno najgladkeje razmere.

Jako ostro piše proti Körberju praška »Politika«. Pravi, da to je bila nevredna igra — semenj, kupčija, ki smo jo te dni doživeli v parlamentu v namen, da bi se umaknili nujni predlogi. Praški list obsoja, da je g. Körber tudi ministra Rezeka komandiral na ta semenj, kjer je moral poslednji od posl. Fresla poslušati stvari, ki pričajo, kako nizko je pal naš parlamentarizem. To da ni kolegijalno, ako Körber — mesto da bi nastopal sam — izpostavlja druge ministre in jih spravlja v situacije, v katerih treba skrajnega samozatajevanja, da človek ohranja mirno kri. »Politik« se ne čudi torej, da se govori o odstopu g. Rezeka, vendar pa se nadeja, da ta minister tudi to pot najde izhod iz težavne situacije, in to tem bolj, ker uživa zaupanje češkega kluba.

Tu se nam torej g. Körber kaže v luči, ki ni ravno prijetna. Če je to resnično, kar piše praški list, potem bi bila sodba o gosp. ministerskem predsedniku ta, da je mož pač spreten parlamentaren taktik v kritičnih momentih, a poleg tega — neizbrčen v sredstvih, tako, da pušča, da si za njegovo stvar opekajo prste — drugi! Radovedni pa moramo biti, kako se reši ta parcijalna kriza, kajti gotovo je, da eventualni izstop Rezekov ne bi ostal brez vpliva na taktiko Čehov! Le-ti pa bi utegnili zasukati situacijo tako, da se zmedejo vsi lepi računi Körberjevi.

Ogerski parlament. V soloto se je sesla prvič po volitvah ogerska poslanska zbornica. Kvestor Bela Csavossy je pozdravil poslance in pozval najstarejšega člana zbornice, Josipa Madarasa, naj prevzame predsedništvo.

Madaras je pozdravil zbornico in želel, da bi bilo nje delovanje vsepešno; pozval je šestero najmlajših poslancev, naj prevzamejo tajništvo ter naznanil, da je došel zborničnemu predsedništvu reskript ministerskega predsednika. Nato je izjavil, da z ozirom na svoje politično mišljenje ne more predsedovati zbornici in je zapustil svoje mesto. Kvestor je na to pozval na mesto starostnega predsednika posl. Teofila Fabini-ja, kateri je pre-

čital reskript ministerskega predsednika, ki naznanja, da današnji, v ponedeljek, kralj v sprejme poslance v kraljevskem gradu. Bela Barabas je na to v imenu Košutove neodvisne stranke izjavil, da se ista ne poda v kraljevi grad, ker bi se otvorjenje zbornice moralo vršiti v parlamentni palači. Nekateri člani iste stranke se tudi radi tega ne udeležijo otvoritve, ker je v to predpisana določena obleka. Neodvisna stranka se je nadalje spodbikala nad tem, da je kraljevi grad okrašen s črno-rumenimi zastavami.

Zveza slovanskih držav na Balkanu. Iz Rima poročajo, da se je večeraj v Cetinju podpisala zvezna pogodba vseh treh slovanskih držav na Balkanu: Bolgarije, Srbije in Črnogore. Predsedoval da je knez Nikolaj črnogorski, a prisoten je bil bajé tudi posebni ruski odposlanec.

Vojna v južni Afriki. Vsako toliko se na angleškem vendar oglašajo glasovi — in zdi se kakor da bi se hoteli v zadnje čase množiti — ki obsojajo način vojevanja, kakor so je v svojem obupu uveli v južni Afriki Kitchener, Chamberlain in druge lepe duše. Tako je predsednik liberalne stranke v angleškem parlamentu Campbell-Bannermann, v nekem govoru dne 25. m. m. izjavil odkrito, da vojna v južni Afriki slabi Anglijo v vseh delih sveta. Povdarjal je, da je bila politika vlade, toliko pred, kolikor med vojno temeljito zgrešena. In potem je rekel izrečno: »Izvestne metode angleškega vojevanja treba označiti kakor barbarske. Požiganje farm in zadrževanje žensk in otrok v koncentracijskih taborih se ne dasta opravičiti«. Tudi ta govornik je sicer za nadaljevanje vojne, ali potem naj bi Anglija postopala spravljivo.

Istega dne je govoril tudi žalostno prosluli Chamberlain, ki je angleška barbarstva hotel opravičevati s tem, da tudi Nemci niso nič drugače postopali leta 1870. Umevno je, da nemški listi, in sicer brez razlike barve, najodločneje odklanjajo te trditve, in se revanširajo na Chamberlainu s tem, da ga opominjajo, da se na konferenci v Haagu ni nobena vlast tako trdovratno upirala ublaženju vojnih odnošajev, nego ravno Anglija ter da je nje odposlanec v privatnih pogovorih odkrito priznal, da on bi se vruga kaj menil za vse mednarodno pravo, ako bi ga le-to kaj vezalo v resnih slučajih. — To pa da je ravno tisti duh, ki se zdaj praktično kaže v južni Afriki.

Tržaške vesti.

Občni zbor političnega društva »Edinost«. Včeraj popoldne se je v veliki dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah vršil občni zbor političnega društva »Edinost«. Prostrana dvorana je bila natlačena zavednih mož vseh slojev iz Trsta, okolice in Istre. Take številne in odlične udeležbe še ni videl noben občni zbor tega društva. Narodna inteligenca in, ako jo hočemo tako imenovati, srednja ljudska inteligenca je bila v taki meri zastopana, da smo bili zadovoljni na to stran kakor še nobenkrat. Kar nas je pa najbolj veselilo, bila je politična zrelost, ki smo je mogli opaziti tudi na priprostejših udeležencih. Na vsakem občnem zboru vidimo v tem obziru lep napredek in lahko rečemo pred slovensko javnostjo, da se malokatero drugo politično društvo more ponašati s tako kvalitativno in kvantitativno udeležbo na svojih občnih zbiorih, kakoršno udeležbo vidimo leto za letom na občnih zbiorih našega političnega društva; a večerajšnji občni zbor je prekosil vse svoje prednike v marsičem. Kdor je videl, s kako pazljivostjo in razumnostjo so zborovalci skozi štiri dolge ure sledili točkam dnevnega reda, mora nam priznati, da prav nič ne pretirujemo. Ves ta čas je bila dvorana ednako polna. Blizo toliko, kolikor jih je bilo v dvorani, so pa morali odhajati, ker niso dobili prostora.

Potem, ko je predsednik, prof. Mate Mandić, otvorivši zborovanje, predstavil navzoče poslance, župane in druge odličnjake, med katerimi je občinstvo državnega poslanca prof. Spinčiča posebno dolgo pozdravljalo, je pozval tajnika pol. društva »Edinost«, g. dra. F. Črneta, da prečita svoje poročilo (katero priobčimo doslovno v našem listu). Tajnikovo in istotako tudi poročilo društvene blagajnika, g. Ante Bogdanovića, je zbor sprejel jednoglasno. Temu so sledile volitve in so se iste na splošno željo vršile ustmeno; izvoljen je bil z vsklikom stari odbor.

Predsednik je omenjal v kratkih potezah, da je položaj, v katerem se nahajamo sedaj, jako tužen in je pozval g. prof. Spinčiča, kakor jedinega državnega poslanca za kraje, kjer ima naše politično društvo svoj delokrog, da sporoči o splošnem političnem položaju v parlamentu.

Državni poslanec prof. Spinčič je, začeni pri ministerstvu grofa Badenija, kateri je hotel kolikor toliko ustreči opravičenim zahtevam slovanskih narodov, a so ga Nemci radi tega vrgli, podal potem v kratkih potezah politično smer njegovih naslednikov: Thuna, Claryja, Witteka in je došel slednjič do sedanjega ministerstva dr. Koerberja.

Po dolgem, temeljitem, velezanimivim izvajanju, v katerem je govornik označal stališče vseh strank nasproti položaju, kakor je ustvaril g. Koerber, izlasti se svojim gospodarskimi predlogami, je s krepkimi besedami dovel ad absurdum zahtevanje g. Koerberja, naj bi mi — državi na ljubo — zapostavili svoje težnje, mi, katerim dajajo ravno toliko, da ne moremo ne živeti in ne umreti. Završil je, izreki svoje prepričanje, da tako stanje ne more dolgo trajati, kajti pravica je podlaga državam, krivica pa jih vodi v propade.

Utiš Spinčičevega govora je bil ogromen. Ovacija, ki so mu jo priredili poslušalci, kar ni hotela ponehati.

Deželni poslanec in mestni svetovalec dr. O. Rybář je v dolgem krasnem govoru poročal o položaju v mestnem svetu, oziroma deželnem zboru tržaškem ter se je v tem oziral tudi na domač boj med strankami na Slovenskem. Na to sledile so eventualnosti. Ljuti udarci so padali na našo gospodovalno kliko. Tudi ob točki »razni predlogi« je bilo več zanimivosti. Po dovršenem dnevnem redu je predsednik prof. Mandić zaključil zborovanje s kratkim govorom, ki je završil s pomembnimi besedami: Jedno tolažbo pa imamo, da-si tudi žalostno, in ta tolažba je, da ako propademo mi, propade z nami tudi — nekdo drugi.

Umeje se, da bo sledilo obširno, kolikor le možno natančno poročilo. Zlasti pa hočemo govora gospoda drž. poslanca prof. Spinčiča in dra. Rybářa podati čim popolneje.

Cvetka na grob Kristine Piščance. In Tvoja tudi je med drugimi uvrščena Gomila. i ti med križe, kamene si vlegla se Kristina mila, se z mrtveci sprijaznila, kjer loči več vas doba ne in stan.

Kot cvetkam je osula prašnike, tako ugonobila jesenska mrzla sapa vzornega ti mladega življenja cvet.

Udala ti se njej si in po mučni boli poslovlila, usodi se poklonila, ostavila za vselej svoje, svet.

Nebrojne množice te marsiktera roka je škropila... Kdo ve? Ne zvabiš li katerega za seboj, da se ogne ran telesnih, dušnih,... sapa ki jesenska nemo jih vzročila?

Molčiš! A jaz, ki v duhu zrem na odru mrtvih v lahe tvoj nasmeh, te skoro umem! Za-te solza lica je in bo rosila....

In vendar! Te-li, draga, nihče ne zavida izmed znancev vseh?! Za tabo sreča v tugi trepetajo, ki so te ljubila,

prijateljice za-te, nepozabna, k Bogu dvigajo roke in ah... ni bolje-li, da samo ti za nas bi le molila?!

V a n d a.

Vremenski vestnik. Včeraj: toploer ob 7. uri zjutraj 14° 8 ob 2. uri popoldne 17° 5. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.1 — Danes plims ob 7.35 predp. in ob 8.17 pop.; oseka ob 1.52 predpoludne in ob 2.11 popoldne

Z naših pošt. Dne 18. t. m. okolo 1/2 11. ure predpoludne je naša kmetijska družba oddala na pošto svoto 168 K. Naslov je bil seveda slovenski in se je glasil: »Ivan Marija Sosič, blagajnik zavarovalnice za govejo živino na Opčinah.« Številka poštnega potrdila 1211.

Dotični uradnik jo dolgo ogledoval ta naslov, kakor da ima v roki kako zagonotko. Slednjič pa je vendar vzel pero v svojo roko in je na prejemni list tako-le napisal naslov

adresata: »Blagajnik Opčine«. Smatral je torej besedo, ki označa le lastnost prejemnika, za njega priimek. Tako poznajo na naših poštah deželne jezike tudi tisti uradniki, ki imajo vsaki hip posla s slovenskimi strankami!

Rokovnjači e bodo predstavljali dua 1. novembra v Barkovljah. Ker bo predstava na korist naše velevažne družbe sv. Cirila in Metodija, so se vsa sl. društva ozirala na to in nobeno društvo ne priredi ta dan kake veselice, da ne bi s tem škodovali družbi sv. Cirila in Metodija. Upamo, da bo to dejstvo upoštevalo tudi sl. potovalna dramatična družba g. Čirića in da dne 1. novembra ne priredi predstave, kakor smo žuli, da meni to storiti. Prepričani smo, da v svojem in našem interesu prenese predstavo na drugi dan.

»Rokovnjači« se ne morejo predstavljati v Škedenji, ker se tamošnji oder nikakor ne more prilagoditi za predstavo, kjer nastopa toliko oseb. Če bi ga pa hoteli le kolikaj prirediti za uprizoritev »Rokovnjačev«, bi nas stalo toliko stroškov, da bi z dohodki morda pokrili stroške, ali pa še to ne. Vsaki razsoden človek, pa mora vendar odobravati naš odpor proti temu, da bi igrali edino le v pokritje stroškov, kakor se je godilo ravno zdaj na obeh predstavah »Rokovnjačev«. Mi predstavljamo igro na korist šolske družbe sv. Cirila in Metodija. A kaj ima družba od tega, če nam stroški pobirajo vse dohodke vsake predstave? Naš smoter je, da družbi pripomoremo do denarja, katerega potrebuje vsaki dan. V Barkovljah pa je oder že pripravljen, torej je umestno, da priredimo igro tam in da nas sl. občinstvo podpira ter pride v prav velikem številu v Barkovlje. Prepričani smo, da bodo rodoljubni Škedenjci vedeli vpoštevati našo najboljšo voljo, da bi prišli med nje, ter jih podkrepili v njih boju za obstanek. Prepričani naj bodo, da z zanimanjem sledimo vsem njih težnjam ter da pridemo k njim to zimo s kako novo manjšo igro, kjer ne nastopa toliko oseb, in kjer ne treba toliko predelovati odra, kar provzroča nerazumno stroškov. Prej pa nismo mogli vedeti, da bodo radi odra take težave, dokler ga ni strokovnjak pregledal in proračunal natančno, koliko bi stale te naprave. Vsi smo ljudje z zdravimi nazori in z rodoljubjem v sreč in umejemo, kako treba, ko gre za to, da koristimo družbi sv. Cirila in Metodija! Na svidenje torej v Barkovljah dne 1. novembra ob 5. uri pop.

Drobne vesti. Aretiranje. Včeraj je neki redar v ulici del Tintore aretiral 19-letnega delavca Ivana Ratzmarina iz Štajerske, ker je isti na sumu, da je nekoč odnesel nekje bicikel. — Odveden je bil v zapor.

V soboto so aretirali 54-letnega težaka Mihaela S., ki je v petek zvečer (kakor smo že sporočili) pošteno nabil vratarja Medoka, ker ga je ta povabil na čašo vina, a ni imel, s čim plačati. Odveden je bil v zapor.

Nadalje sta bila aretirana v ulici delle Beccherie 21 letni Izraele Adoto iz Smirne (Mala Azija) in 26 letni Peter Belleli iz Krfa, ker sta se na ulici pretepala. Pretepača sta bila hitro kaznovana vsaki v 48 ur zapora.

Zaradi vagabundaže je bil aretiran večeraj 36-letni Leon Loseon. Odveden je bil v zapor.

Aretiran je bil sinoči radi razgrajanja 42-letni težak Ivan I. iz Trsta. Odvedli so ga v ulico Tigor.

Od policijskih organov pri sv. Jakobu je bil aretiran 36-letni težak Anton M. zaradi tega, ker je neki Antoniji Lipic, stanujoči v ulici Molin a Vento pretil, da jo ubije. V zaporu se morda ohladi.

Radi pretepa sta bila aretirana Karolina Abramo L. Na policiji sta bila obsojena »ona« in »on« v 24 ur zapora.

Tatvina. Gospod Horacij Parea iz Spljita, je prišel v soboto v Trst in se podal v neki prvih tukajšnjih hotelov. Najel si e sobo in legel spat. Vzbudivšega se, ga je pa čakalo kaj neprijetno iznenadanje. Opazil je namreč, da mu manjka 650 kron. Parea je povedal o stvari gospodarju in oba sta se podala iskat denar, ali zastonj. Tatvina je naznanjena policiji.

Delavec Andrej Prašel, stanujoči na št. 360. pri sv. Mariji Magdaleni spodnji, je ovadil na inšpektorat, da so mu nepoznani uzmoviči odnesli iz jopice 10 kron in več drugih stvari.

Ranil ga je stražar. Minolo noč je iskal zdravniško pomoč mladenič Rudolf, Vičič. Na vprašanje zdravnikovo, kdo da ga je ranil, je odgovoril, da je storil to neki redar, proti kateremu uroži tožbo. Ni pa povedal, ob kaki okoliščini se je to zgodilo.

Zgubljeno — najdeno. Neki igralec je na loterijski kolekturi pozabil listnico z 20 kronami. Najdeno so izročili na direkcijo policije. Kdor je izgubil, naj gre iskat.

Nezgode. 20-letni mizar Jarnej Zornič, stanujoči v ulici dell'Acquedotto št. 8., si je moral iskati zdravniške pomoči, ker se je na delu nevarno ranil.

19-letni kamenosek Anton Bagatelj, stanujoči v ulici del Veltro, se je včeraj poškodoval na delu. Na zdravniški postaji je dobil nujno pomoč.

Včeraj jutraj, ob 11. uri se je 48 l. težak Domenik Busini, stanujoči v zagati Risorta, poškodoval na delu.

Nagla smrt. 75-letnega delavca Danijela Massutija, stanujočega v ulici del Monte št. 9, je v soboto zjutraj zadela kap. — Poklicani zdravnik ni mogel več pomagati starčku in je mogel le konstatirati nastopivšo smrt.

Iz-pred naših sodišč. V soboto se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem kazenska razprava proti pomorskemu kapitanu Edvardu Daneluttiju, ki je bil obtožen, da je kriv na nesreči, ki se je dne 14. avgusta dogodila v miljskem zalivu, ko je parnik »Mongolija«, katerega je vodil kapitan Danelutti, trčil v parnik »Sebenico« tako, da se je slednji pogreznil v globočino morja. Danelutti-ja je branil odvetnik dr. Richetti.

Obtoženec je bil spoznan krivim prestopka in obsojen na 14 dnevni zapor. Branitelj dr. Richetti je proti razsodbi uležil priliz.

Dražbe premičnin. V torek, dne 29. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Sv. Mar. Magd. spod. 444, prešiči; ulica Muda vecchia 2, plataena pregrinjala; ulica Piccordi 12, hišna oprava; ulica Forni 26, hišna oprava; ulica Corti 3, glasovir; ulica Manzoni 5, hišna oprava.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metodija v Trstu se je nabralo o priliki poroke g. Vekoslava Vekjet pri sv. Mariji M. spodnji 2 K 46 st. t. — Oddelek »Slov. pevskega društva« nabral v nedeljo dne 20/10 1901. med rodoljubi v krčmi g. Jurja Martelanca v Barkovljah 6 K 20 st. — Srčna hvala. Blagajništvo.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Prosoku bo imelo dne 1. novembra 1901 ob 1. uri popoldne v društveni dvorani svoj občni zbor. Dnevni red: Nagovor predsednika; poročilo tajnika; volitev novega odbora; razni nasveti in predlogi.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Kanala nam pišejo: Pred nekoliko dnevi je neka oseba tu prodajala obušalo, katero je bila razložila na klopi pred hišo št. 8. Par škornjev pa je pozabila na oknu omenjene hiše. Ako bi dotična prodajalka želela, da se jej omenjeni par škornjev po pošti dopušlje, more v uredištvu »Edinosti« izvedeti naslov onega, ki hrani škornje.

Vesti iz Kranjske.

* 1011 K. 37 stot. sti izročili združeni St. Peterski podružnici v Ljubljani predsedniku družbe sv. Cirila in Metodija in sicer 811 K 37 stot. kakor čisti dohodek veselice in 200 K. pokroviteljnine gospe soproge gospoda dra Valentina Krisperja. Zivela slovenska požrtvovalnost!

* V Ljubljani je umrl prošt dr. Leonhart Klofutar v 82. letu svoje dobe

Vesti iz Štajerske.

* Slovenski jezik na sodnih oblastih. Ker smo že zadnjič prinesli z naših sodišč kričeč prispevek k temu poglavju, naj pa tu posnamemo nekoliko iz »Slov. Naroda« o razmerah na sodnih oblastih v Celju v Mariboru, da bomo videli, kako lepo harmonira postopanje z našim jezikom na severni in južni periferiji naše slovenske domovine.

Dve tretjini avskultantov v Mariboru in Celju ne znati slovenski. Ti so tisti avskultantje, katere pošiljajo v Maribor in Celje učiti se slovensčine. In zato, ker ne znajo slovenski, dobivajo ti mladi gospodje po 25 gld. na mesec več, negó pa njih tovariši, ki znajo slovenski. Po teh 25 gld dobivajo namreč v nagrado za učenje slovensčine; v resnici pa niti ne mislijo na kako resno učenje. Zato pa so razprave, na katerih zapisnikujejo ti mladi gospodje, kakor v zasmeh vsakemu pravu našega jezika na sodnih oblastih. Predsedniki morajo izpovedbe prič sproti prevajati na nemški in jih diktirati zapisnikarjem. (Mi prepuščamo vsakemu pametnemu človeku v razsodbo, da-li je možno — tudi ob najbolji volji in ob popolnem znanju našega jezika — sproti in v naglici prevajati izpovedbe prič tako, da bi imeli gotovost, da se ni kaj zgrabilo?! Ni možno! Zlasti na kazenskih razpravah, kjer gre za čast, za imetje, za svobodo in čisto za vso ekzistenco človeka, ne zadošča, da prevajamo po besedi, ampak treba prevajati po duhu, posebno upoštevaje običaje in lokalizme dotičnega kraja! Ne le radi principa enakopravnosti, ampak tudi v večo zanesljivost pravosodstva bi morali zapisnikarji beležiti originalne izpovedbe zaslišanih strank. A, kako naj to, če ne znajo jezika?! Op. ured. »Edin.«.)

Ljubljanski list podaja nastopni kričeči slučaj protekcionizma na Štajerskem:

»V Mariboru je bil še pred kratkim avskultant Clemenshiz, sin nemškonačionalnega odvetnika iz Beljaka. Tudi ta je obiskoval tisti sloveči Mariborski kurs za nemške avskultante. A dobil je najslabšo noto med vsemi: ungenügend. Vkljub temu ga je predsednik okrožnega sodišča mariborskega poslal na substitucijo v Št. Lenart in Ljutomer. Tam je ta mož sodil slovenske obtožence, ki niti besede niso nemški znali, vodil je uvodne preiskave zaradi hudodelstev, dasi niti del tega ni razumel, kar so pričeli povedati. Govori pa se že pol leta, da je namenjen za okr. sodnega adjunkta v Ljutomeru. Ker ni bilo prost ra za njegovo imenovanje, je grof Gleispach dva pred njim vpisana Slovence hitro imenoval adjunktoma. A sedaj pride Clemenshiz v čisto slovenski kraj za sodnika!«

Povsem opravičeno dostavlja »Slovenski Narod:

To so tako kričeče razmere, da jim v Avstriji ni para. A mi mirno prenašamo in naši poslanci so tiho. Zadnji čas je že, da se to angleško postopanje grofa Gleispacha in Greistrofjerja javno pojasni...

— To utegne pomagati! V Brezicah imajo zdravnika, ki je hud nemški nacijonalec. Sedaj pa je okrajni zastop imenoval slovenskega okrajnega zdravnika. To utegne nekoliko potolažiti gosp. nemškega nacijonalca. Istotam imajo briveca, ki pač rad brije Slovence, ali tudi — zasramuje. Sedaj pa se je tam naselil naroden brivec. Tudi tevtonu z britvijo in škarjami utegne biti s tem pomagano.

— Bismarckova ulica v Ptuj — prazna. Občinski zastop v Ptuj se je z imenovanjem »Bismarckove ulice« zelo vrezal. Mnogi Slovenci iz ptujske okolice enostavno nočejo stopiti v ulico, ki nosi ime velikega sovražnika Slovanov. Posledica temu je, da si tudi nemški trgovci iščejo po drugih ulicah prostorov. Je pač stara stvar to, da Nemec sicer silno proslavlja Bismarcka, ali tako velik mu vendar ni tudi Bismarck, da bi se radi njega hotel odpovedati — slovenskemu denarju.

Razne vesti.

Grozna nesreča. Iz Roviga v Italiji poročajo o strašni nesreči, ki se je prepetila v četrtek opoldne. Gospa Marija, žena notarja Ivana Giolo, se je naslonila na okno v drugem nadstropju svoje hiše. Ne ve se, kako je prišlo: naenkrat je izgubila ravnotežje in padla na ulico. Nesrečno ženo, vso razbito, so pasanti previdno prenesli v njeno stanovanje. Nesrečnica je umrla že ob 9. uri zvečer v groznih mukah.

Prepozno. Z Dunaja poročajo, da se je imel te dni poročiti neki bolni policijski stražnik z ljubico mu, imenom Mizzi H. Vse se je bilo pripravljeno, ljubica, sorodniki in priče. Ali — človek obrača, Bog obrača. Ko je nevesta prišla v bolnišnico (kjer je ležal on), da ju poroče, so jej sporočili grozno vest, da je nje zaročenec umrl eno uro pred določeno poroko. Ta nenadna grozna novica je tako pretresla ubogo žensko, da je padla v

nezavest in se sedaj nahaja v obupnem stanju in v nevarnosti za življenje.

Pogumen deček. Iz Pariza poročajo o skoro neverjetno pogumnem činu 12-letnega dečka Jurija Desettija. V neki pariški ulici se je splašilo par konj. Kdor je poskušal ustaviti razdivjani živali, bil je povožen. Konja sta prihrumela do neke reke, kjer so se igrali otroci, kar je deček Desetti skočil iz hiše in je z močjo, neverjetno pri njegovi starosti, zgrabil konja za uze in ju v resnici ustavil. Do reke, kjer so se igrali otroci, je manjkalo le še par korakov. Navzoči ljudje, videči pogum mladega dečka, so kar strmeli. Da ni deček v zadnjem hipu ustavil konja, bi bila gotovo drvila naravnost v reko in povozila otroke.

On se je premislil in ona se je tudi premislila. Bilo je neke na Nemškem. Bila sta mlada in ljubila sta se. Nekega dne pa je on prišel k njej z malec neprijetnim razodenjem, da je ne more vzeti. Na vprašanje njeno, zakaj da je ne more vzeti, je odgovoril on: Premislil sem se. Ona pa je začela diplomatizirati. Menila je: Če si se premislil, jaz te ne morem siliti. Ali vidiš, če me ti kar zapustiš, me ne bo hotel nobeden drugi. Pelji me vsaj pred oltar in tam poročes ti »da«, a jaz poročem »ne«! Tako se me rešiš. On je imel usmiljenje in je privolil v to obliko ločenja. Prišel je dan, ko jo je peljal pred oltar. On je rekel — kakor dogovorjeno — »da«, ona pa — tudi »da«. Tu pa je vskliknil on: Ali se nisva dogovorila, da poročes »ne«?! E veš — je odgovorila ona — premislila sem se!

Ljubavna drama. V Lavignanu se je zgodila nenavadna ljubezenska tragedija. Dve mladi bitji, Marinarico Anton in Danielo Lueija, sta se ljubila, roditelji pa niso hoteli privoliti, da bi se vzela. Zato sta ljubimca sklenila umreti skupno. Do tu je bila drama povsem navadna. Mlada sta odločila, da se ustrelita. Antonio pa ni imel poguma, da izvede ta strašni čin. Imela pa ga je deklica. Zagrabila je samokres in je ustrelila najprej na svojega ljubimca. Vidé, da je dobro zadela in da je Anton mrtev, je ustrelila še samo sebe. Ta grozni čin devotke je obudil občo senzacijo v Lavignanu in drugod.

Loterijske številke, izrečane dne 26. oktobra:

Dunaj	31	18	22	20	51
Gradec	81	55	27	45	2

»Podporno društvo organistov s sedežem v Celju« bo imelo dne 5. novembra l. 1901 ob 10. uri dop. svoj občni zbor v veliki dvorani »Katoškega doma« v Ljubljani. Dnevni red:

1. Ogovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Premenitev pravil. 5. Volitev pravil. 6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vršil se bo drugi dve uri kasneje, na kate rem se bo sklepalo v smislu §. 24 dr. pr. ne gledé na število udeležencev.

Redni udje se morejo dati zastopati po oblaščenih, vendar le-tem ni dovoljeno, da bi zastopali več udov.

Samostojne predloge treba vsaj 8 dni pred občnim zborom naznaniti društvenemu vodstvu.

V zvezi z občnim zborom bo ob 9. uri dopoludne sv. maša v nunski cerkvi, pri kateri bo pel iz prijaznosti samostanski pevski zbor.

Na obilno udeležbo vabi uljudno

ODBOR.

Brzjavna poročila.

Ogrski parlament.

BUDIMPEŠTA 28. Državni zbor je bil danes odprt s prestolnim govorom, ki pred vsem povdarja potrebo trajne pogodbe med Avstrijo in Ogersko na podlagi pravičnega poštovanja obojestranskih interesov. Potem govori prestolni govori o trgovinskih pogodbah, ki se imajo skleniti in o potrebi pravične pogodbe med Ogersko in Hrvatsko. Važna naloga parlamenta je določanje kontingenta rekrutov. Prestolni govor navaja razne stvari administrativne naravi, ki jih bo imel rešiti državni zbor; nadalje opozarja na neugodno položanje poljedelstva, obrti in trgovine in navaja naloge, ki jih bo izvršiti v tem pogledu. V ta namen predloži vlada vrsto predlog. V nadaljevanju socialne reforme se ima, mej drugim, rešiti tudi vprašanje zavarovanja delavcev proti nezgodam. Prestolni govor naznanja reformo pravičnega reda, kazenskega zakona in vojnega

kazenskega postopanja ter predlogo v zboljšanje položaja državnih uradnikov, in apelira na patrijotizem in modrost parlamenta. Prestolni govor zaključuje: Iskreno sporazumljenje z našimi zaveznicema, in trajno dobro prijateljsko razmerje do vseh vlasti, dopuščata nado, da nam Previdnost ne odtegne blagoslova miru. Prestolni govor prosi blagoslova božjega na delo parlamenta.

Prestolni govor je bil vsprejet z viharnimi eljen-klici.

Smrt predsednika društva poljskih novinarjev.

LVOV 27. (B.) Predsednik društva poljskih novinarjev, Zajackowski, je umrl minolo noč v dobi 59 let.

Dogodki na Španjskem.

MADRID 27. (B.) Vojni minister general Weyler je izjavil v zbornici na neko vprašanje, da on ni nikdar mislil na diktaturo. Ne ve, kaj bi storil, če bi ga v težkih časih vprašali za sodelovanje; vsikdar pa bo stavljal v prvo vrsto vojaške čednosti, če bi moral zbirati med temi in političnimi dolžnostmi.

Splošni štrajk rudarjev na Francozkem.

CARMAUX 28. (B.) Delavci v rovih v Carmaux so na včerajšnjem zborovanju vsprejeli poročila svojih odposlancev v zveznem odboru v St. Etienne in so odobrili sklepe rečenega odbora z izjavo, da so pripravljeni, svoje zahteve vzdrževati do kraja ter da store svojo dolžnost, ako bo proglašen generalni štrajk. Konečno je zbor izvolil komisijo z nalogom, naj določi poseben odbor za eventualen štrajk.

Vojna v južni Afriki.

ROUEN 28. (B.) Delavci v pristanišču so se izjavili enoglasno za bojkotiranje angleških ladij in so zahtevali, naj se sestane evropski kongres delavcev v dokih, da se razkladanje angleških ladij v Evropi sploh prepreči in da bo na ta način Anglija prisiljena, da odneha od južnoafriške vojne.

MATTONI
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kiselina

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
• T R S T •
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČERKI ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

Velikanska rastava pohištva in
tapetarij. Izvenredno ugodne
cene.
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo danes je vaše.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvc. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglašuje se vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvc.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro št. 12
priporoča svojo dobro prekrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalniš in za loga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (vadej c. kr. deželne sodnije.)

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe karna in sladničarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Pekarne in sladničarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso ima veliko pekarno in sladničarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčic v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo. Domači malinovci po nizki ceni.

Stroji in tehnični predmeti

vsake vrste iz najboljših tovarn se vdobivajo po to varški ceni v zalogi trdnice Schivitz & Comp., inženirja Živica v Trstu ulica Ghega 10 nasproti kavarni Fabris.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vettorini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime za patno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obrok.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbrica št. 2. vogal ul. Londra - z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožuvinom po gl. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v različnih oblikah in barvah, volnene blazice od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.0 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Blazice od moleskina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo in v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risnicah in merah za moške in dečke.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uaznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refosk črn po 28 nvc., bela rebula iz Brd po 28 nvc. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. nvc. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsek zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejenaj vdobi 100 gld. nagrade.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na deželo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Delavnica za popravljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schroeck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Ces. št. dr. civilni, vojaški in uradniški krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstropje priporoča čistiti gospodi svojo izbornu zalogo sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan Vstreza vsakemu naročilu in po modi.

ANTON FURLAN

TRGOVEC KOLONIJAL, JESTVIN IN DELIKATES

Trst, trg S. Francesco št. 2.

Priporočam se in ob enem naznanjam slav. občinstvu, da sem svojo trgovino razširil in založil z najboljšim blagom naše stroke, tako da mi je mogoče postreči vsestranski tolikor glede kakovosti kolikor cene. Priporočam slav. občinstvu za nastopajočo zimsko sezono velik izbor pristnega ruskega in kitajskega čaja klg. od gl. 3 — 10; rum za čaj liter od gl. 1.20 do 3. Rum iz Jamajke in iz Angleškega od tvrke James Waters & Co. iz Londona v steklenicah razne velikosti in cene. Velik izbor likerjev tu in inozemskih tovarn, rezolij, rožni kimej, Maraskin, Curacao, Creme d'Anisette, Roob Coccicola, Altwater itd. Pravi francoski in demači konjak raznih kakovosti in cen. Pravi demači vipavski tropinevec lastnega izdelka po gl. 1.20 liter ter razna domača in inozemska vina kakor samizno vino, istiski refosk v steklenicah po 1/2 in 1/3, litera po 32 nvc., dalmat. namizno vino liter po 32 nvc., Opolo po 24 nvc. Istrski refosk v steklenicah 1/2 in 1/3 po gl. 1.15, vipavski in istrski muskateler v steklenicah 1/2 in 1/3 po 40 nvc. Veliki izbor marsale svetovnoznanih trgov Florio & Co., Curatolo Spano & Co., Woodhouse & Co. po najnižjih cenah. Asti spumanti in šampanjce. Veliki izbor čokolade in kakao tovarn Suchard v Švici in Marsner v Pragi, Küferle, Lejet, Velim itd. Pravi angleški in demači biškoti. Raznovrstne testnine, kakor Znidarič & Valenčič v Il. Bistrici, nespejske in tržaške. Kavna primes, užgalice in voščilo (biks) družbe sv. Cirila in Metoda. Vse jedilne reči, koje rabi vsaka družina. Za bližajoče se praznike priporočam slav. občinstvu beneške fave po gl. 1.60 klg., tržaške po gl. 1.20 klg. Kar je neobhodno potrebno pri vsaki obitelji je naravno sveže surove masle, katero vdobivam vsak teden iz Vipave, cena klg. po 1 gld., kuhano maslo I. vrste klg. po gl. 1.12, navadno II. klg. po 90 nvc. Da ustrezem in olajšam uglednim družinam in odjemalcem sploh, pošljem vkupljeno blago na vse kraje mesta točno in brezplačno na dom. Blago, katero ne ugaia ali se je po pomoti vkupilo, vzamem diuge volje po isti ceni nazaj. Sprejemam tudi poštno pošiljatve na deželo, Ceniki na razpolago.

Udani

Anton Furlan.

Pezer. Kdor pri meni vkupi blaga za najmanj 1 gld., mu dovolim 2% odbitek; a tem bodi ustrezno vsem onim cenjenim družinam, koji se poslužujejo takozvanih „Coop-rativ“; mesečni odjemalci vdobe ob mesecu omenjeni odbitek.

Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo ali obrtnike od 60 kron naprej.

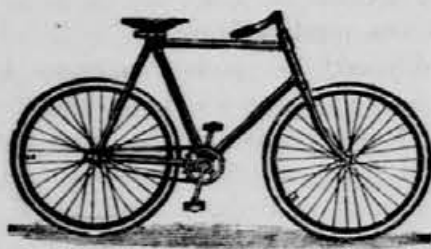
5 letno jamstvo.

Velik izbor vseh pripadkov spadajočih k šivalnim strojem.

Pošiljatve na deželo po povzetju.

Mehanična delavnica za popravljanje strojev vseh vrst.

RUDOLF RÖTL Trst, Trg Piazza S. Catterina št. 2.

Velika zaloga koles

od 60 K naprej

novih ali vže rabljenih iz prvih tu — in inozemskih tovarn.

Prodaja in menjava po ugodnih cenah.

Bogat izbor pripadkov in pnevmatik.

Sprejemajo se vse poprave kakor tudi lakiranja na ognju in niklovanja.

Kdor potrebuje žaluzije, tkane lesene ali pletene rolete, železne ali lesene zatvornice za prodajalnice, naj se obrne naravnost na

Prvo hrvatsko tovarno žaluzij roletov, lesenih in železnih zatvornic in kartonaže

G. Skrbic

Zagreb — Illica 40 — Zagreb.

Ceniki brezplačno in franko. Varnujte se potovalnih zastopnikov, ki zahtevajo denar v naprej.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali dgu brezobe.

ŠTEFAN CRUCIATTI ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanega ali žaganega marmorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Novo tržasko pogrebno podjetje se je premestilo

s pisarno in zalogo pogrebnih predmetov na Piazza delle Legna 4.

To podjetje si je pred kratkim nabavilo nove in elegantne vozove, potrebščine, in obleke, vsprejelo v svojo službo novo in praktično osobe ter vsprejema pogrebe kateregakoli razreda po lastni tarifi.

Podjetje preskrbi tudi kolikorsibodi vozov pri spremljevanju pogrebcev na pokopališče.

PASTIGLJE PROTI PRENDINI

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Redka prilika!

300 komadov za samih Mk. 3.

Ena krasna dobro ideoča ura s 3 letnim jamstvom in lepo verižico; 1 krasna garnit, gumbov za srajce ovratnik in manšete iz double zlata; 1 fina skatljica za cigare; 1 eleg. brušuro žepno ogledalo s finim glavnikom; 1 beležnica v angleškem platnu; 1 eleg. brušna igla za dame iz prima double zlata; 2 gumba od simili briljantov; 1 krasno pozlačen prstan z imitovanimi biseri za dame, ali gospode; 1 najboljša novčarka z usnja; 1 krasna špila za kravato se simili briljanti; 1 dobrodišeče milo; 20 angl. predmetov za dopisovanja in še 200 komadov raznih predmetov, koji so doma neobhodno potrebni. Teh 300 predmetov za samih Mk. 3 z uro vred, ki sama toliko velja razpošilja samo nekaj časa po povzetju.

Skladišče Opava (Šlesko).

Poštno predalo št. 15

Pri odjemu 2 zavrtkov dodan lep nož z 2 resili brezplačno.

Kar ne ugaia, denar nazaj.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijaliji, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenami.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljen pod stalno kontrolo zaveza za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, negoda je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijak zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajemeti najfinjša vina.

C E N E:

Istrski teran	liter po 32 novč,
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz Visa	38 "
Vino Opollo	40 "
Belo vino iz Visa	40 "

Zahtevajte vsolej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Obuvala.

Podpisani priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25 in v Šklednju (Ščedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in za popravljanje.

Bog i narod!

Peter Rehar,

čevlarski mojster.

NOVA ČEVLJARNICA
Cerkvenik Anton-a

v ulici Istria št. 2 (pri sv. Jakobu)

prodaja razne obuvala po najnižjih cenah, priporočne se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilne naročbe.

Pekarna in sladničarna
Jakob Jurca

TRST. — Molin a vento št. 1.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

nastimi kolajnami

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. danam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.